ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ :...

សារាចរណែនាំ

ស្តីពី

ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥

I. សេចក្តីផ្តើម

១- មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានចែងអំពីប្រតិទិនសម្រាប់រៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំ ជា៣ដំណាក់កាលគឺ (១) ដំណាក់កាលទី១: ការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ពីខែមីនា ដល់ខែឧសភា (២) ដំណាក់កាលទី២: ការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកា ពីខែមិថុនា ដល់ខែកញ្ញា និង (៣) ដំណាក់កាលទី៣: ការអនុម័តថវិកា ពីខែតុលា ដល់ ខែធ្នូ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ដែលក្រសួង ស្ថាប័ន បានរៀបចំនៅក្នុងដំណាក់កាលទី១ គឺ ជាមូលដ្ឋានដ៏សំខាន់សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នពន្យល់និងធ្វើអំណះអំណាងលើតម្រូវការថវិការបស់ខ្លួន និងសម្រាប់ជាមូលដ្ឋានឲ្យក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាល ធ្វើការវាយតម្លៃអំពីតម្រូវការចំណាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ សម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំរំកិល(២០១៥-២០១៧) ដើម្បីអនុវត្តបណ្តាកម្មវិធីឬយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពនានា ដែលជាឧបករណ៍ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងគោលនយោបាយដែលក្រសួង ស្ថាប័នបានកំណត់ ក្នុងការរួមចំណែកអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី៣ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ**អភិវឌ្ឍន៍ជាតិ** (២០១៤-២០១៨)។ នៅក្នុងដំណាក់កាលទី២ ដែលជាដំណាក់កាលនៃការកំណត់កញ្ចប់ថវិកាតាមវិស័យ និងការវិភាជថវិកាជូនក្រសួង ស្ថាប័ន រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវចេញសារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ សម្រាប់ជាមូល- ដ្ឋាន និងជាក្របខ័ណ្ឌនៃការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៥ របស់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដោយគ្របដណ្តប់ទាំងថវិកាមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ដែលជារដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ។ ក្នុងស្មារតីនេះ សារាចរបានដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌ និងវិធានការប្រមូលចំណូល ការកំណត់អំពីអាទិភាពចំណាយតាមវិស័យ និងកំណត់គោលការណ៍សំខាន់ៗសម្រាប់បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជថវិកា ដោយផ្អែកលើលទ្ធភាពជាក់ស្តែងនៃថវិកាជាតិ អាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័នផងដែរ។ ដោយឡែក ចំពោះការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវមានសារាចរណែនាំដោយឡែកមួយទៀត ចេញដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីរបបហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលត្រូវបាន

ប្រកាសឲ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/ ០៦១១/០១១ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១។ សារាចរណែនាំសម្រាប់ការរៀបចំថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវឈរលើមូលដ្ឋានដូចបានកំណត់នៅក្នុងសារាចរណែនាំនេះ ជាពិសេស ការកំណត់កញ្ចប់ និងការវិភាជថវិកាទៅតាមរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីចូលរួមបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលចំណូល និងប្រសិទ្ធភាពចំណាយ ព្រមទាំងកាត់បន្ថយឱនភាពថវិកា និង រក្សាអតិរេកសាច់ប្រាក់។

២- ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ស្ថិតក្នុងបរិការណ៍ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បាននិងកំពុងក្រេបជញ្ជក់នូវផ្លែផ្កានៃសន្តិភាព ឯកភាពជាតិ និង ស្ថិរភាពនយោបាយ ហើយគ្រប់ស្ថាប័នទាំងអស់របស់រដ្ឋកំពុងដំណើរការជាប្រក្រតី ទោះបីនៅមានបញ្ហាប្រឈមខ្លះខាងនយោបាយ។ លើសពីនេះ ស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានរក្សា ជាមួយនឹងការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សលើគ្រប់វិស័យ ក្នុងរយៈពេលកន្លងមកនេះ ជាពិសេស ការសម្រេចបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងរង្វង់ ៧% និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រក្នុងអត្រាជាមធ្យមជាង ២% ក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលអត្រានេះខ្ពស់ជាងគោលដៅ ដែលបានកំណត់នៅក្នុង **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី២**។ ជាការពិត ក្នុងរយៈពេល៥ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ទោះបីត្រូវប្រឈមនឹងឥទ្ធិពលអាក្រក់ពីវិបត្តិកលិយុគហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ចសកល កាតព្វកិច្ចការពារអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពដែនដី ព្រមទាំងគ្រោះធម្មជាតិទឹកជំនន់ផ្លូនៗយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាជំនះបាននូវឧបសគ្គប្រកបដោយជោគជ័យ ជាពិសេសការពារបានទាំងស្រុងនូវអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដី រក្សាបានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងរក្សាបាននូវលំនឹង និង ប្រក្រតីភាពនៃជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន។

៣- លើសពីនេះ កម្ពុជាក៏កំពុងស្ថិតនៅក្នុងចំណុចរបត់នៃការផ្លាស់ប្តូរពីបរិមាណទៅគុណភាព ពោលគឺស្ថិតនៅលើមាត៌ានៃការផ្លាស់ប្តូរពីចំណាត់ថ្នាក់នៃប្រទេសមានចំណូលទាប (Low Income Status-LIS) ទៅ ជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប (Low Middle-Income Status-LMIS)។ នៅក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា ដែលបានប្រសូត្រចេញពីការបោះឆ្នោតដោយសេរី ត្រឹមត្រូវ យុត្តិធម៌ និងមានតម្លាភាព កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៣ កន្លងទៅ បាននិងកំពុងបំពេញបេសកកម្មដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ជាមួយនឹងការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ជាងពេលណាៗទាំងអស់ ក្នុងការអនុវត្តកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅលើគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កម្មវិធីកែទម្រង់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ឲ្យមានលទ្ធផលជាក់ស្តែងដើម្បីជាជន្លល់រឹងមាំទ្រទ្រង់ដល់ដំណើរការកែទម្រង់វិស័យដទៃទៀត ជាពិសេសគឺឆ្លើយតបបានទៅនឹងបរិការណ៍ថ្មីរបស់កម្ពុជា ដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃដំណើរផ្លាស់ប្តូរជោរចនាសម្ព័ន្ធទាំងសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងប្រជាសាស្ត្រ។

៤- តាមការព្យាករដោយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិបង្ហាញថា ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅតែបន្តងើបឡើងវិញ ទោះបីនៅផុយស្រួយនៅឡើយក្តី ហើយអាស៊ីនឹងនៅតែជាមជ្ឈមណ្ឌលនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ និងឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ ទោះបីកំណើននេះមានការថមថយខ្លះក៏ដោយ។ ស្ថានភាពទាំងនេះ បង្កលក្ខណៈអំណោយផលសម្រាប់កម្ពុជា ក្នុងការរក្សាចីរភាពនៃការ

ងើបឡើងវិញ និងឈានទៅសម្រេចបានកំណើនខ្ពស់។ ក្នុងបរិបទតំបន់ កម្ពុជាកំពុងស្ថិតក្នុងដំណើរចូលរួមជាមួយនឹងប្រទេសអាស៊ាន ក្នុងការកសាងនូវសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានឆ្នាំ២០១៥។ ក្នុងន័យនេះ កម្ពុជានឹងមិនកំហិតដោយសារទំហំទីផ្សារទៀតទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងមានឱកាសចូលរួមក្នុងបណ្តាញសង្វាក់ផលិតកម្មតំបន់ និងទទួលឥទ្ធិពលពីការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងវិនិយោគបន្តពីប្រទេសជិតខាង (spiller over and agglomeration effects) ជាពិសេសចន្លោះនៃការបោះទីតាំងរោងចក្រដើម្បីជានានិរន្តភាពនៃខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ ដែលនៅមានអត្ថិភាពនៅឡើយ។ កម្ពុជានឹងដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្ម ដើម្បីច្បាមយកឱកាសដែលកើតឡើងទាំងនេះ តាមរយៈការវិនិយោគលើយុវជនក្នុងវិស័យអប់រំជំនាញ និងបច្ចេកទេស, ការវិនិយោគលើការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីពង្រីកការតភ្ជាប់ និងការកែលម្អប្រព័ន្ធវិនិយោគនិងធុរកិច្ចប្រកបដោយការទាក់ទាញ។ ក៏ប៉ុន្តែកម្ពុជាក៏នឹងកាន់តែងាយរងគ្រោះពីបញ្ហាដែលកើតមានក្នុងតំបន់ និងបញ្ហាផ្សេងៗ ដែលកើតឡើងតាមរយៈលំហូរពាណិជ្ជកម្ម លំហូរពលកម្មជំនាញ និងទេសចរណ៍ ព្រមទាំងលំហូរមូលធន ជាពិសេសសម្ពាធនៃការប្រកួតប្រជែងពីប្រទេសក្នុងតំបន់។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ ការពង្រឹងសមត្ថភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃស្ថាប័នសាធារណៈ ទាំងក្នុងកម្រិតផ្ទៃក្នុង ទាំងក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលមានលក្ខណៈតំបន់ និងពិភពលោក គឺជាកិច្ចការចាំបាច់ត្រូវបន្តធ្វើឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់បំផុត។

៥- ជាមួយគ្នានេះ កម្ពុជានៅតែអាចជួបនឹងបញ្ហាប្រឈម និងហានិភ័យមួយចំនួនទៀត ដូចជាបញ្ហាអតិផរណាដោយសារការឡើងថ្លៃប្រេង និងការឡើងថ្លៃផលិតផលនាំចូល, ការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃផលិតផលកសិកម្ម និងបាតុភូតផ្នែកអាកាសធាតុជាដើម។ បញ្ហាទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈដែលនៅមិនទាន់អាចធានាបាននូវសុខដុមនីយកម្ម និងស្ថិរភាពនៃទីផ្សារពលកម្ម នៅតែជាកង្វល់មួយ ដែលអាចជះឥទ្ធិពលដល់ភាពទាក់ទាញរបស់កម្ពុជាចំពោះវិនិយោគទុនពីបរទេស។ ការរឹតបន្តឹងនយោបាយរូបិយវត្ថុសហរដ្ឋអាមេរិកក៏អាចជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់កម្ពុជាផងដែរ។ លើសពីនេះ បរិការណ៍នយោបាយភូមិសាស្ត្រធំៗ ទាំងនៅក្នុងប្រទេសជិតខាង ទាំងនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី និងតំបន់ផ្សេងទៀតនៃសកលលោក ក៏អាចនឹងបង្កើតជាបច្ច័យអវិជ្ជមាន និងហានិភ័យដែលមិនអាចទស្សន៍ទាយបានចំពោះសេដ្ឋកិច្ចសកល ក៏ដូចជាសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដែរ។

៦- ដោយផ្អែកលើចំណុចខ្លាំង, កត្តាអំណោយផល, បញ្ហាប្រឈម និងហានិភ័យ ដូចខាងលើ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ សម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់លើមូលដ្ឋានសុទិដ្ឋិនិយម ជាមួយនឹងការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ដែលរួមមានខ្លឹមសារសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

II. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្នាំ២០១៥

ក. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៥

៧- ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ២០១៣ មានលក្ខណៈល្អប្រសើរ។ ជាក់ស្តែង កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ២០១៣ ត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណស្មើនឹង ៧,៥% តាមថ្លៃថេរ ទោះបីជាមានផលប៉ះពាល់ខ្លះពីភាពមិនច្បាស់លាស់នៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក និងពីកត្តាធម្មជាតិលើវិស័យកសិកម្មក្នុងរដូវវស្សាដែលមាន

សភាពធ្ងន់ធ្ងរក៏ដោយ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៤ នេះ តាមការប៉ាន់ស្មានអាចសម្រេចបាន ៧% ដូច ដែលបានគ្រោងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ កំណើននេះបានមកពីវិស័យ កសិកម្មប្រមាណ ៤,៥% ដោយសារមានការកើនឡើងនូវដំណាំស្រូវ ដំឡូងមី កៅស៊ូ និងអំពៅបន្ទាប់ពី ការធ្លាក់ចុះកាលពីឆ្នាំមុន។ វិស័យឧស្សាហកម្មនៅរក្សាកំណើនខ្ពស់ក្នុងល្បឿន ៨,៩% ដោយសារការ បន្តកើនឡើងវិស័យកាត់ដេរ ការរីកចម្រើនវិស័យឧស្សាហកម្មធុនស្រាលជាដើម។ លើសពីនេះ វិស័យ អគ្គិសនី និងវិស័យសំណង់ ក៏មានការកើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ដែរ ដោយសារកំណើននៃផ្លែផ្កាវិនិ-យោគដែលកំពុងឆ្លើយតបនឹងកំណើននៃតម្រូវការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។ កំណើនក្នុងផ្នែកសេវាកម្មអាច នឹងសម្រេចបាន ៧,១% ដោយបានមកពីកំណើនវិស័យដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍ វិស័យ ទេសចរណ៍ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងវិស័យអចលនទ្រព្យ ជាពិសេសដើម្បីគាំទ្រដល់ការរីកចម្រើនផ្នែក ឧស្សាហកម្ម។

៨- កំណើនសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ តាមការព្យាករ គឺនៅទ្រទ្រង់បានក្នុងរង្វង់ ៧%។ កំណើននេះបានមកពីផ្នែកកសិកម្មចំនួន ៣,៩% ក្នុងនោះដោយសារការកើនឡើងនៃកសិផលសម្រាប់ ប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក និងសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការទីផ្សារអន្តរជាតិ មានដូចជា ស្រូវ ពោត ដំឡូងមី កៅស៊ូ និងស្ករសេ ជាដើម។ ការវិនិយោគដំណាំឧស្សាហកម្ម ជាពិសេសដំណាំកៅស៊ូមានសកម្មភាពខ្លាំងក្លា ឡើង ដោយសារការឆ្លើតបន្តឹងការអនុវត្តកិច្ចសន្យាសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ហើយផលិតកម្មកៅស៊ូនឹងបន្តកើន ឡើងក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ដោយសារផ្ទៃដីដំណាំកៅស៊ូដល់ពេលប្រមូលផលមានចំនួនកាន់តែច្រើន។ រាជរដ្ឋា-ភិបាលរំពឹងថា នឹងបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើការវិនិយោគលើវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្ម ដើម្បី បម្រើសេចក្តីត្រូវការក្នុងស្រុកដែលកើនឡើងជាលំដាប់ ក៏ដូចជាបម្រើការនាំចេញ។ ផ្នែកឧស្សាហកម្ម មានកំណើន ៨,៦% ដោយរំពឹងថាវិស័យកាត់ដេរនឹងបន្តមានកំណើន ៨,៣% ដោយសារការនាំចេញ ទៅសហគមន៍អឺរ៉ុបនៅបន្តមិនយកពន្ធក្រោមកម្មវិធី "**ទំនិញគ្រប់មុខលើកលែងតែសព្វាវុធ**" និងសក្តា-នុពលក្នុងការនាំចេញនូវផលិតផលធ្វើពីស្បែកមួយចំនួនទៀតបន្ថែមលើវិស័យកាត់ដេរ ដែលអាចពង្រីក ផលិតកម្មនិងទីផ្សារនៃវិស័យនេះ ទន្ទឹមនឹងការជំរុញអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មនិង កម្មន្តសាលនាពេលខាងមុខ។ ម៉្យាងវិញទៀត គោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំ ចេញអង្ករក៏បានជំរុញឲ្យមានការកើនឡើងខ្ពស់ខាងវិស័យកែច្នៃម្ហូបអាហារ និងវិស័យដែលទាក់ទងមួយ ចំនួនទៀត ដែលបានបង្កើនតម្លៃបន្ថែមលើផលិតផលដែលមានស្រាប់។ លើសពីនេះ គម្រោងវិនិយោគ មួយចំនួនក្នុងវិស័យអគ្គិសនី ទាំងវារីអគ្គិសនី និង អគ្គិសនីប្រើប្រាស់ធ្យូងថ្មបានដាក់ឲ្យដំណើរការជាបន្ត បន្ទាប់។ ផ្នែកសេវាកម្មអាចសម្រេចបានកំណើន៧,១% ដោយសារការកើនឡើងវិស័យទេសចរណ៍ វិស័យដឹកជញ្ជូន វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងវិស័យសេវាអចលនទ្រព្យ។ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុដែលជាស្នូលទ្រទ្រង់ សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចទូទៅ នឹងបន្តកើនឡើងក្នុងល្បឿនសមរម្យមួយ ដើម្បីធានាបាននូវស្ថិរភាពផង ហើយ នឹងជំរុញហិរញ្ញប្បទានផង ក្នុងនោះជាពិសេសសម្រាប់ជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករ និង គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មជារួម។ វិស័យអចលនទ្រព្យ និងសំណង់ នឹងបន្តកើនឡើង ដោយសារតម្រូវការមានការកើនឡើងតាមរយៈលំហូរទុនចូលពីវិនិយោគបរទេស និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ខ្ពស់ ព្រមទាំងការកើនឡើងកាន់តែច្រើនថែមទៀតនូវប្រជាជនដែលមានជីវភាពធូរធាកម្រិតមធ្យម។

៩- អតិផរណានៅកម្ពុជាស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមួយទាប ដោយសារស្ថិរភាពតម្លៃម្ហូបអាហារ ទោះបីជាមានការប្រែប្រួលពីតម្លៃប្រេងឥន្ធនៈនៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិក៏ដោយ។ អត្រាអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំក្រោយពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០០៩ ត្រូវបានកាត់បន្ថយមកកម្រិតទាបជាបន្តបន្ទាប់ ដោយនៅឆ្នាំ ២០១៣ កន្លងទៅមានចំនួនត្រឹមតែ ៣% ប៉ុណ្ណោះ។ ការសម្រេចបាននូវស្ថិរភាពអតិផរណានេះ គឺដោយសារមានការគ្រប់គ្រងប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត ទៅលើគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុនិងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្នុងការបង្កើនសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងស្របតាមនិន្នាការរួមរបស់តំបន់ និងពិភពលោកដែលមានអតិផរណាស្ថិតក្នុងរង្វង់៥% ទោះបីជាប្រាក់ដុល្លារពុំសូវមានស្ថិរភាពក៏ដោយ។ អតិផរណានៅឆ្នាំ ២០១៤ ប៉ាន់ប្រមាណថានឹងមានកម្រិត៣,៥% គឺឡើងវិញបន្តិចធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ ដោយសារកត្តាផ្សេងទៀត ដូចជាការអនុវត្តវិធានការម៉ឺងម៉ាត់ក្នុងការប្រមូលពន្ធដារ និងពន្ធគយ ជាដើម។ អតិផរណានៅឆ្នាំ២០១៥ នឹងបន្តនៅក្នុងកម្រិត ៣,៥% ដដែល ដោយសារមានស្ថិរភាពថ្លៃម្ហូបអាហារ ជាពិសេសការអនុវត្តសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ាន ២០១៥ និង ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ។

១០- អត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាពល្អធៀបជាមួយប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដោយមានតម្លៃជាមធ្យម ៤ ០៣៤ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក, អត្រាប្តូរប្រាក់ត្រូវបានការប៉ាន់ប្រមាណថា មានតម្លៃជាមធ្យម ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០១៤។ ប្រាក់រៀលរំពឹងថាបន្តមានស្ថិរភាព ដោយសារកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់របស់កម្ពុជា ជាពិសេសកំណើនផលិតភាពខ្ពស់ក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងការជឿទុកចិត្តពីសាធារណជន និង ជាពិសេសការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុសមស្រប។ នៅឆ្នាំ ២០១៥ អត្រាប្តូរប្រាក់មធ្យមប្រចាំឆ្នាំព្យាករថានឹងមានតម្លៃ ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក ដែលកម្មវត្ថុចម្បង គឺដើម្បីរក្សាគុណភាពនៃការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុក្នុងស្រុក ការប្រកួតប្រជែងជាមួយដៃគូពាណិជ្ជកម្មលើពិភពលោក និង ការបង្កើនជំនឿទៅលើការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុជាតិ។

១១- តាមការព្យាករ ឱនភាពគណនីចរន្តនឹងបន្តធ្លាក់ចុះពី ៩,៤៥% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ ២០១៣ មកត្រឹម ៩,២៩% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ២០១៤ និង ៩,១៤% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ២០១៥។ និន្នាការនៃការធ្លាក់ចុះនេះ ដោយសារសមត្ថភាពនាំចេញរបស់កម្ពុជាមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ទន្ទឹមនឹងផលិតផលនិងវត្ថុធាតុដើមមួយចំនួន ចាប់ផ្តើមមានមូលដ្ឋានផលិតនៅក្នុងស្រុកជំនួស ការនាំចូលជាបណ្តើរៗ ក្នុងនោះជាពិសេសគឺប្រេងដែលជំនួសដោយវារីអគ្គិសនី។ ទុនបម្រុងអន្តរជាតិ មានចំនួន ៣ ៥៦៤ លានដុល្លារអាមេរិក ឬប្រមាណ ៤ ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ និងសេវាប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុកនៅឆ្នាំ ២០១៣។ នៅឆ្នាំ២០១៤ ទុនបម្រុងត្រូវបានប៉ាន់ស្មានស្មើនឹងប្រមាណជាង ៤ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ ហើយឆ្នាំ២០១៥ ទុនបម្រុងអាចកើនឡើងលើសពី ៥ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ដែលអាចធានាបានប្រមាណជាង ៤,៥ ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ និងសេវាប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។

១២- ជារួម ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីរក្សាឲ្យបានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រកបដោយចីរភាព ស្ថិរភាពតម្លៃ ចីរភាពនៃការបង្កើតការងារ និងចីរភាពបំណុល។ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកំណត់គោលដៅកំណើនផ.ស.ស. ឲ្យសម្រេចបានក្នុងរង្វង់ ៧% សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤ និងឆ្នាំ២០១៥។ ជាមួយគ្នានេះដែរ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹង

ខិតខំគ្រប់គ្រងអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំឲ្យស្ថិតនៅក្រោម ៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ ទាំងនៅឆ្នាំ២០១៤ និងទាំងឆ្នាំ២០១៥។ ទន្ទឹមនឹងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងធានាឲ្យបានស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលឲ្យស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ ៤ ០៥០ រៀលក្នុង ១ ដុល្លារអាមេរិក។

ខ- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងថវិកាឆ្នាំ២០១៥

១៣- ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃ "**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី៣**" និង "**ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**" ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានរៀបចំ ដោយមានវត្ថុបំណងដូចតទៅ៖

- ធានាបន្តសម្រេចឲ្យបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយបរិយាប័ន្ន និងចីរភាព ព្រមទាំងធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងបរិការណ៍នៃអត្រាអតិផរណាទាប និងអត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាព។
- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព នៅកម្ពុជា សំដៅសម្រេចគោលដៅនៃការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន និង បែងចែកផ្លែផ្កានៃកំណើនប្រកបដោយសមធម៌ដល់គ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈនៃប្រជាជន។
- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ចាំបាច់នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឲ្យមានលក្ខណៈស៊ីជម្រៅ និងទទួលបានលទ្ធផលជាផ្លែផ្កា រួមមាន កំណែទម្រង់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ កំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និងតុលាការ កំណែទម្រង់ដីធ្លី និងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ។
- បន្តអនុវត្តកម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈរំកិល៣ឆ្នាំ (២០១៥-២០១៧)។
- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយស្តីពីការជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ និងការចាប់ផ្តើមអនុវត្តគោលនយោបាយថ្មីៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេសគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មនាពេលខាងមុខ។
- ពង្រឹង និងពង្រីកលំហថវិកា រួមទាំងយន្តការគ្រប់គ្រងវិបត្តិដើម្បីទប់ទល់វិបត្តិកលិយុគ និងហានិភ័យផ្សេងៗដែលអាចកើតមានឡើងជាយថាហេតុ ជាពិសេសបំពេញឡើងវិញនូវប្រាក់បម្រុងរដ្ឋ។
- ពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ឲ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតមួយដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន និងប្រកបដោយចីរភាព។
- លើកកម្ពស់គុណភាព ពង្រីកការទទួលបានភាពពេញចិត្ត និងប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាសាធារណៈ។

១៤- ក្នុងបរិបទ និងទស្សនៈវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចបានរៀបរាប់រួចមកហើយ និងក្នុងទិសដៅសម្រេចឲ្យបាននូវវត្ថុបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ក្របខ័ណ្ឌថវិកា រួមជាមួយនឹងវិធានជាក់លាក់សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ ដូចខាងក្រោម ៖

ផ្នែកចំណូល

១៥- គម្រោងចំណូលថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់ដូចតទៅ ៖

- ចំណូលសរុបក្នុងប្រទេសសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ គ្រោងសម្រេចឲ្យបាន១៥,៩៥% នៃ ផ.ស.ស. គឺមានកំណើន០,៤០%នៃផ.ស.ស. ឬកើន ១២,៩% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញ-វត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ក្នុងនោះ៖
  - ចំណូលចរន្តថវិការដ្ឋត្រូវសម្រេចឲ្យបានប្រមាណ ១៥,៧៧% នៃផ.ស.ស. គឺកើន ឡើង ០,៥៧% នៃផ.ស.ស. ឬកើន ១៤,១% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជាត្រូវគ្រោង សម្រេចឲ្យបាន៧,០៨%នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,២៣%នៃ ផ.ស.ស. ឬកើន ១៣,៨% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, ចំណូលពី អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារត្រូវគ្រោងសម្រេចឲ្យបាន ៥,៤១%នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,៣៤%នៃ ផ.ស.ស. ឬកើន១៧,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់ គ្រងឆ្នាំ២០១៤, ចំណូលសារពើពន្ធផ្សេងទៀតត្រូវសម្រេចឲ្យបាន ០,៤២% នៃ ផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០៦%នៃផ.ស.ស. ឬកើន ២៧,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តី ពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធត្រូវ គ្រោងសម្រេចឲ្យបាន ១,៩៦% នៃផ.ស.ស. គឺ ថយចុះ ០,១២%នៃផ.ស.ស. តែ មានកំណើន ៤,២% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។
  - ចំណូលមូលធនក្នុងស្រុកត្រូវសម្រេចឲ្យបាន០,១៨% នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,១៦% នៃផ.ស.ស. ឬថយ ៤២,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៤ ដោយសារបំណុលមុនឆ្នាំ២០១០ ដែលជំពាក់ទៅវិញទៅមករវាងអគ្គិសនី កម្ពុជា និងរដ្ឋ ត្រូវបានដោះស្រាយ។
  - ដោយឡែក ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ គ្រោងសម្រេចឲ្យបាន៤,៨៨%នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,២៤% នៃផ.ស.ស. តែមាន កំណើន ៥% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។

១៦- រាជរដ្ឋាភិបាលពុំមានគោលការណ៍បង្កើតបន្ទុកពន្ធថ្មី ឬតម្លើងពន្ធបន្ថែមដល់ប្រជាជន និងធុរ-ជននោះទេ លើកលែងតែអាករពិសេសលើទំនិញប៉ះពាល់សុខភាព និងបរិស្ថាន ។ ដើម្បីធានាឲ្យគោល ដៅចំណូលសរុបខាងលើអាចសម្រេចបានជោគជ័យ គឺរាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តោតលើការពង្រឹងការអនុវត្ត គោលនយោបាយនិងច្បាប់ដែលមានស្រាប់ តាមរយៈការអនុវត្តវិធានការយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ និងមុតស្រួច ទាំង តាមវិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការគោលនយោបាយ ទាំងសម្រាប់រយៈពេលខ្លី មធ្យម និងវែង ជាពិសេស ការលើកកម្ពស់វប្បធម៌បង់ពន្ធ ការបង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធនិងការគេចវេសពន្ធគ្រប់រូបភាពឲ្យដល់ឫសគល់ ព្រមទាំងការកែលម្អអភិបាលកិច្ចក្នុងការប្រមូលចំណូល ទាំងក្នុងផ្នែកគយ និង ផ្នែកពន្ធដារ ព្រមទាំងផ្នែក មិនមែនសារពើពន្ធ ជាពិសេសតាមរយៈការដាក់ឲ្យអនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨**។ ក្នុងនោះ ក្របខ័ណ្ឌនៃវិធានការសំខាន់ៗមានដូចតទៅ៖

១៧- វិធានការផ្នែកចំណូលគយ និងរដ្ឋាករ មានដូចខាងក្រោម ៖

- ពង្រឹងនីតិវិធីត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ចេញទំនិញពីគយ តាមរយៈការពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រងឯកសារនាំចេញនាំចូល ការកំណត់ទិន្នន័យអប្បបរមាក្នុងវិក្កយបត្រទំនិញ ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃសង្គតិភាព និងអនុលោមភាពឯកសារទំនិញ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រព័ន្ធទិន្នន័យតម្លៃគិតពន្ធគយស្របតាមតម្លៃទិញលក់ពិត ពង្រឹកនិងបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងធុរជនប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានសម្ងាត់ និងពង្រឹកសវនកម្មក្រោយការបញ្ចេញទំនិញពីគយ។
- ពង្រឹងយន្តការឆ្លងកាត់ ដោយផ្តោតជាសំខាន់លើការបង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធ ជាពិសេសទំនិញដែលមានវេទយិតភាពចំពោះចំណូលពន្ធគយ ក្នុងនោះរួមមានការបន្តអនុវត្តផែនការសកម្មភាពរយៈពេល៦០ថ្ងៃ បន្តឃ្លាំមើលអនុលោមភាពនៃទំនិញក្រោមរបបអនុគ្រោះ ជាក់អនុវត្តតែមសម្គាល់យានយន្តនាំចូលរួចពន្ធ និងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យយានយន្ត រៀបចំសន្និធិគយបណ្តោះអាសន្ននៅតាមការិយាល័យគយព្រំដែនគោក។
- ពង្រឹងយន្តការគាំទ្រ ដោយផ្តោតជាសំខាន់លើការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធអាស៊ីគូដាប្រព័ន្ធបញ្ជរជាតិតែមួយ និងយន្តការសហប្រតិបត្តិការរវាងគយនិងវិស័យឯកជន។
- កែសម្រួលអត្រាអាករពិសេសលើមុខទំនិញមួយចំនួន ដូចជា បារី និងភេសជ្ជៈមានជាតិអាល់កុល រថយន្ត គ្រឿងអេឡិចត្រូនិច (ទូរស័ព្ទ)។
- ការអនុវត្តតឹងរឹងនូវការប្រើប្រាស់តែមលើផលិតផលជាប់អាករពិសេស និង សនិទានកម្មទំនិញនាំចូលដែលជាប់អាករពិសេស។
- ចាប់ផ្តើមសិក្សា និងពិនិត្យឡើងវិញ ដើម្បីធ្វើវិចារណកម្មបន្ទាត់អត្រាពន្ធនាំចូល និងស្វែងរកវិធីសាស្ត្រក្នុងការកំណត់ថ្លៃមូលដ្ឋានគិតពន្ធ ដែលមានលក្ខណៈជាក់ស្តែងនិយម។
- កសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័នរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា។
- ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់គយ និងការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សព្រមទាំងមុខងារសវនកម្មផ្ទៃក្នុងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

១៨- វិធានការផ្នែកចំណូលពន្ធដារ មានដូចខាងក្រោម ៖

- អនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងអាទិភាពដែលបានរៀបចំដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដូចជាពិនិត្យឡើងវិញលើអនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំសេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីភ្នាក់ងារសវាកម្មពន្ធដារ សេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីវិធានការនិងនីតិវិធីបណ្តឹងតវ៉ា រៀបចំសៀវភៅណែនាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងនិងប្រមូលបំណុលពន្ធ សេចក្តីព្រាងប្រកាសស្តីពីក្រមសីលធម៌របស់មន្ត្រីពន្ធដារ ព្រមទាំងរៀបចំផែនការសកម្មភាព និងអាទិភាពក្នុងការរៀបចំច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗទៀត។
- កំណត់គោលដៅប្រមូលបំណុលពន្ធនៅតាមនាយកដ្ឋាន និងសាខាពន្ធដារខេត្ត ស្រុក ខណ្ឌ។

- បន្តការងារលុបចោលការចុះបញ្ជី(De-registration) ចំពោះសហគ្រាសដែលបាត់ខ្លួន មិនដាក់លិខិតប្រកាស និងគ្មានសកម្មភាព ដើម្បីគ្រប់គ្រងបញ្ជីអ្នកជាប់ពន្ធចរន្ត និងធ្វើឲ្យសុក្រឹតនូវបញ្ជីអ្នកជាប់ពន្ធដែលមានសកម្មភាពអាជីវកម្មពិតប្រាកដ។
- ផ្តល់ធនធាននិងមធ្យោបាយឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ដល់ការងារផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធនៅអង្គភាពមូលដ្ឋាន និង ថ្នាក់កណ្តាលនៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីធានាការអនុវត្តគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធប្រកបដោយភាពជោគជ័យ។
- កែលម្អវិធីសាស្ត្រកំណត់ហានិភ័យដែលមានស្រាប់ និងរៀបចំសារាចរណែនាំសម្រាប់ដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនូវស្តង់ដារួមមួយ ដើម្បីចុះធ្វើសវនកម្ម និងចៀសវាងការធ្វើសវនកម្មត្រួតជាន់គ្នា។
- រៀបចំការកត់ត្រាលទ្ធផលសវនកម្ម និងផ្តល់មតិត្រលប់វិញ ដើម្បីធ្វើឲ្យផ្ទាត់ការកំណត់ហានិភ័យមុនពេលចុះសវនកម្មកន្លងមក សម្រាប់កែលម្អវិធីសាស្ត្រកំណត់ហានិភ័យ នៅពេលក្រោយ និងធ្វើការវាយតម្លៃវិយោបថអ្នកជាប់ពន្ធ(ដូចជាគោរពច្បាប់ កំហុសអចេតនា អនុវត្តច្បាប់ខុស ប្រកាសប្រាក់ពន្ធខ្វះ គេចវេះពន្ធធ្ងន់ធ្ងរ)។
- ចាប់ផ្តើមអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាប្រព័ន្ធ ជាពិសេស ខាងផ្នែកប្រមូលពន្ធ ដូចជាការផ្តល់សេវាជូនអ្នកបង់ពន្ធ ការធ្វើសវនកម្ម និងការត្រួតពិនិត្យប្រទាក់ក្រឡាគ្នា។
- កែសម្រួលអត្រាអាករពិសេស និងមូលដ្ឋានគិតអាករពិសេស លើមុខទំនិញមួយចំនួនដូចជា បារី និង គេសជ្ជៈមានជាតិអាល់កុល។
- ជំរុញការអនុម័តសេចក្តីព្រាងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធលើប្រតិបត្តិការប្រេងកាត។

១៩- វិធានការផ្នែកចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ មានដូចខាងក្រោម ៖

- បន្តស្រាវជ្រាវ និងកំណត់ឲ្យបានច្បាស់លាស់នូវបំណុលមិនមែនសារពើពន្ធគ្រប់ប្រភេទ ហើយបន្តជំរុញការអនុវត្តនូវផែនការតឹងទារបំណុលទាំងអស់នោះ ដោយម៉ត់ចត់ ជាប្រចាំ និង សង្គតិភាព។
- យកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ទៅលើការគ្រប់គ្រងចំណូលពីប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ អាកាសចរស៊ីវិល ចំណូលពីវិស័យទេសចរណ៍ ចំណូលពីទិដ្ឋាការ ចំណូលពីការជួល រោងចក្រ សហគ្រាស និងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋផ្សេងៗទៀត។
- ពិនិត្យនិងស្រាវជ្រាវឡើងវិញពីការយកកំរៃ និងសួយសារ ក្នុងវិស័យរ៉ែ ប្រេងកាត និងឧស្ម័ន។
- បង្កើតយន្តការតាមដានការអនុវត្តកិច្ចសន្យារុករក ឬការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ រួមបញ្ចូលទាំងការបូមខ្សាច់ ការកាយយកថ្ម និងការកកាយអាចម៍ដី ជាដើម ដើម្បីជាមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រមូលចំណូល។
- បន្តពង្រឹង និង ជំរុញឲ្យបានជោគជ័យនូវវិធានការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងកំរៃសេវារដ្ឋបាលរបស់រដ្ឋដែលទើបត្រូវបានដាក់ចេញក្នុងពេលថ្មីៗកន្លងមក។

- សិក្សាកែប្រែកិច្ចសន្យាជាមួយក្រុមហ៊ុនឯកជន ដែលទទួលសិទ្ធិគ្រប់គ្រងសកម្មភាពរបស់អាកាសយានដ្ឋាន និងសេវាកម្មចរាចរណ៍ផ្លូវអាកាសកម្ពុជា ដើម្បីទទួលបានផលប្រយោជន៍សមស្របជូនរាជរដ្ឋាភិបាល នៅក្នុងពេលដែលចំនួនអ្នកទេសចរណ៍បន្តកើនឡើង។
- ជំរុញការរៀបចំ និងដាក់ឲ្យដំណើរការមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ (DMC) ឲ្យបានឆាប់ ដើម្បីកៀរគរចំណូលពីវិស័យទូរគមនាគមន៍។
- បង្កើតយន្តការអន្តរក្រសួងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និង ប្រមូលចំណូលថ្លៃឈ្នួលដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច។
- ពិនិត្យទៅលើសមត្ថភាព ក្របខ័ណ្ឌគុណវឌ្ឍន៍ និងគតិយុត្តរបស់គ្រឹះស្ថានសាធារណៈ រដ្ឋបាល ដើម្បីបញ្ចូលគ្រឹះស្ថានមួយចំនួន ទៅជាសហគ្រាសសាធារណៈ។
- ពិនិត្យ និងកែប្រែកិច្ចសន្យាជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋមួយចំនួន ដែលមិនបានផ្តល់ផលប្រយោជន៍សមរម្យដល់ភាគីរាជរដ្ឋាភិបាល។
- ជំរុញការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាស៊ីណូ និង ការអនុម័តច្បាប់នេះ។
- បន្តពង្រឹងអនុលោមភាពនៃការប្រើប្រាស់សៀវភៅបន្ទុក និងបង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់ដើម្បី ពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពីសេវាសាធារណៈ។
- ជំរុញឲ្យមានការស្រាវជ្រាវប្រភពចំណូលថ្មី ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដើម្បីបង្កើនចំណូលបង់ចូលថវិការដ្ឋ។ សម្រាប់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ពង្រឹងការងារសវនកម្មលើការប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធគ្រប់ប្រភេទ។

<u>ផ្នែកចំណាយ</u>

២០- គម្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់ និង វិភាជ ដូចតទៅ ៖

- ចំណាយសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ គ្រោងរក្សាឲ្យនៅត្រឹម២០,៩១%នៃផ.ស.ស. គឺ ថយចុះ ០,០៣%នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន៩,៩% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ក្នុងនោះ ចំណាយចរន្តនឹងកម្រិតត្រឹម១៣%នៃផ.ស.ស. (**កើនឡើង ០,១១% នៃផ.ស.ស. ស្មើនឹង១១% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៤**) ដោយផ្តោតអាទិភាពលើការបង្កើនចំណែកបៀវត្សសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធឲ្យបាន ៤៧% នៃចំណាយចរន្តសរុប ឬ ស្មើប្រមាណ ៦,១១%នៃផ.ស.ស.។ ចំណាយមូលធននឹងត្រូវរក្សាឲ្យនៅត្រឹម៧,៩១%នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ ០,១៤%នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន៨,១% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ **ចំណាយមូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក ត្រូវកំណត់ក្នុងកម្រិត** ២,៤៤%នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,០១% នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន៩,៨% ធៀបនឹង

ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ និងចំណាយសម្រាប់រំលស់បំណុលត្រូវកំណត់ត្រឹម ០,៥៩% នៃផ.ស.ស. គឺកើន ០,១០%នៃផ.ស.ស. ឬកើន ៣១,៩% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ចំណាយមូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត៤,៨៨%នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ០,២៤% នៃផ.ស.ស. តែមានកំណើន ៥% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៤។

- ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែល (១)ចំណាយលើបៀវត្សត្រូវរក្សាស្មើកម្រិតឆ្នាំ២០១៤ ជាបណ្តោះអាសន្នសិនដោយរង់ចាំការកំណត់ច្បាស់លាស់អំពីគោលនយោបាយបៀវត្សឆ្នាំ២០១៥ និង (២)ចំណាយមិនមែនបៀវត្សត្រូវបានកំណត់ត្រឹមទំហំទឹកប្រាក់ឆ្នាំ២០១៤ ក្នុងទិសដៅធ្វើវិចារណកម្មចំណាយ។ ចំណាយចន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិត្រូវបានវិភាជទៅតាមវិស័យនីមួយៗ ត្រូវបានវិភាជដូចតទៅ: វិស័យសង្គមកិច្ចស្មើនឹង ៤,២៥%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង០,៤៣% នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, វិស័យសេដ្ឋកិច្ច ០,៨១%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង០,០៩%នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, វិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ ១,៤៥%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង ០,១៥% នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤, វិស័យការពារ-ជាតិ សន្តិសុខនិងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ ២,៧០%នៃផ.ស.ស. គឺទាបជាង ០,២៧%នៃ ផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤។ ការវិភាជចំណាយតាមវិស័យនេះនឹងអាចមានកំណើនខ្ពស់ជាងវិញ ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ នៅពេលរាជរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញគោលនយោបាយបៀវត្សឆ្នាំ ២០១៥ នាពេលដ៏ខ្លីខាងមុខ។
- ថវិការាជធានី ខេត្ត និង ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ត្រូវកំណត់ត្រឹម០,៩៤% នៃផ.ស.ស. មានកំណើន ០,០៧%នៃផ.ស.ស. ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ដែលក្នុងនោះថវិកាផ្ទាល់របស់រាជធានី ខេត្តសរុបមានប្រមាណ០,៧១%នៃផ.ស.ស. និងថវិកាឧបត្ថម្ភពីថ្នាក់ជាតិដល់រាជធានី ខេត្ត និងក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ស្មើនឹង០,២៣%នៃ ផ.ស.ស. ដែលក្នុងនោះដែរ ថវិកាដែលត្រូវផ្ទេរសម្រាប់មូលនិធិក្រុង ស្រុក សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានកំណត់ស្មើនឹង០,៨% នៃចំណូលចន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិឆ្នាំ២០១៤។
- មូលនិធិថវិកាឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានបន្តផ្តល់ក្នុងកម្រិត២,៨០%នៃចំណូលចន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិឆ្នាំ២០១៤ ដែលបានអនុម័តដោយច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ហើយត្រូវបានគណនាស្មើនឹង០,៣៧% នៃផ.ស.ស.។

២១- ក្នុងក្របខ័ណ្ឌចំណាយខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និងក្របខ័ណ្ឌនៃវិធានការដើម្បី *បង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ* ដូចខាងក្រោម៖

- បន្តអនុវត្តការបង្កើនប្រាក់បៀវត្ស ក្នុងល្បឿន និងទំហំ ដែលអាចរក្សាបានចីរភាពនៃថវិកា និងធានាស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដោយឈរលើគោលការណ៍ប្រសិទ្ធភាព សមធម៌ និង សង្គតិភាព ក្នុងគោលដៅដើម្បីកែលម្អ និងពង្រឹងគុណភាព សេវាសាធារណៈឲ្យបានកាន់តែប្រសើរ។
- ផ្តល់អាទិភាពនៃការវិភាជថវិកាដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និង ថវិកាកម្មវិធីបានល្អ និងច្បាស់លាស់ ក្នុងគោលដៅធានាឲ្យការបែងចែកថវិកាមានការឆ្លើយតបទៅនឹងគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន គោលនយោបាយតាមវិស័យ និងគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣។
- បន្តរក្សាអាទិភាព និង វិចារណកម្មនៃគោលនយោបាយចំណាយដល់វិស័យអប់រំបណ្តុះ-បណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ សុខាភិបាល សំណាញ់សុវត្ថិភាព កសិកម្ម ជីធ្លី និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។ល។
- បន្តការវិនិយោគលើការពង្រីក ការកែលម្អ និងការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត ដូចជា ផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវដែក កំពង់ផែ ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រស្រោចស្រព អគ្គិសនី ។ល។
- ជំរុញការលើកទឹកចិត្តក្នុងការងារស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍផ្នែកបច្ចេកទេសនិងវិទ្យាសាស្ត្រ។
- ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការវិនិយោគរដ្ឋក្នុងវិស័យកសិកម្ម និងវិស័យគាំទ្រ ដើម្បីជំរុញផលិតភាព តម្លៃបន្ថែម និងជំរុញការកែច្នៃ និងនាំចេញកសិផល ជាពិសេសក្នុងវិស័យចិញ្ចឹមសត្វ។
- រៀបចំ និងអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយស្តីពីការគ្រប់គ្រងហានិភ័យបំណុល ព្រមទាំងពង្រឹងបន្ថែមសមត្ថភាពស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ក្នុងគោលដៅបន្តរក្សាចីរភាពនៃការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ។
- បន្តពង្រឹងការរៀបចំថវិកាឲ្យកាន់តែមានភាពជាក់លាក់ ច្បាស់លាស់ និងសុក្រឹតភាព តាមរយៈការជំរុញសមាហរណកម្មថវិកា ការពង្រឹងគុណភាពនៃការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ផ្សារភ្ជាប់នឹងក្របខ័ណ្ឌចំណាយរយៈពេលមធ្យមឲ្យបានច្បាស់លាស់ ព្រមជាមួយនឹងការជំរុញការរៀបចំគោលនយោបាយចំណូលរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយ ជាពិសេសបន្តពង្រឹងជំរុញការកែលម្អការអនុវត្តថវិកា តាមរយៈការបន្តកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីចំណូល-ចំណាយប្រចាំត្រីមាស ការបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិកាប្រចាំត្រីមាសនិងឆមាស ការបន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដើម្បីបន្តពង្រឹងភាពជឿទុកចិត្តបាននៃថវិកាដែលសម្រេចបានក្នុងជំហានទី១ ដែលជាមូលដ្ឋានចាំបាច់សម្រាប់អនុវត្តដំណាក់កាលអន្តរកាលនៃជំហានទី២គឺការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងការឈានចូលជំហានទី៣ គឺការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោលនយោបាយនៃកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ។

- អនុវត្តឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាពនូវការងារលទ្ធកម្មនៃចំណាយសាធារណៈ និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់លទ្ធកម្មសាធារណៈ។
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងហ្មត់ចត់ និងការជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការ ពិសេសបុគ្គលិកអណ្តែត។

<u>ផ្នែកតុល្យភាពថវិកា</u>

២២- រាជរដ្ឋាភិបាល នឹងធ្វើវិចារណកម្មចំណាយដើម្បីកាត់បន្ថយឱនភាពថវិកាឲ្យមកត្រឹមកម្រិតមួយសមរម្យ ស្របតាមគោលការណ៍អន្តរជាតិ និងតំបន់ តាមរយៈការតបន្តឹង និងសន្សំសំចៃចំណាយ ដើម្បីបង្កើន "លំហថវិកា" សម្រាប់ដោះស្រាយសេចក្តីត្រូវការបន្ទាន់ក្នុងការងារអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាសម្រាប់ត្រៀមជាយថាហេតុចាំបាច់ផ្សេងទៀត ពិសេសត្រៀមដោះស្រាយទប់ទល់នឹងវិបត្តិ។ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌចំណាយខាងលើ អតិរេកថវិកាចរន្តសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៥ គ្រោងសម្រេចឲ្យបានប្រមាណ ២,៧៧% នៃផ.ស.ស. ចំណែកឯឱនភាពថវិកាសរុបត្រូវបានកាត់បន្ថយឲ្យនៅត្រឹម ៤,៩៧%នៃផ.ស.ស.។ ការថយចុះនៃឱនភាពថវិកា នឹងជួយដល់ការគ្រប់គ្រងបំណុលប្រកបដោយចីរភាពក្នុងគោលដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍនៅក្នុងល្បឿនខ្ពស់។ ទំហំតុល្យភាពខាងលើ គឺអាចជានាបាននូវចីរភាពថវិកាដែលជាកត្តាគន្លឹះសម្រាប់ការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ផ្តល់ភាពអនុគ្រោះដល់កំណើន ជាពិសេសបង្កើននូវលំហថវិកាឡើងវិញ បន្ទាប់ពីផលប៉ះពាល់សេដ្ឋកិច្ចនៅឆ្នាំ២០០៩ ដើម្បីមានមូលដ្ឋានទប់ទល់នឹងវិបត្តិខាងក្រៅដែលហានិភ័យមានកាន់តែខ្ពស់ឡើង។

III- គោលការណ៍ និងបច្ចេកទេសនៃការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០១៥

ក- ការគ្រោងចំណូលថវិកាឆ្នាំ២០១៥

២៣- ការគ្រោងគិតចំណូលចរន្តរបស់ថវិកា អាស្រ័យលើប្រភពធនធាននៃផលិតផល ឬផលទុន ដែលជាប្រភពចំណូលសារពើពន្ធ និងមិនមែនសារពើពន្ធ។ ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងបណ្តាលក្ខខណ្ឌនៃប្រភពធនធានដូចបានលើកឡើងខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានីខេត្តត្រូវរៀបចំគម្រោងចំណូលថវិការបស់ខ្លួនដូចតទៅ៖

- ចំណូលសារពើពន្ធត្រូវគិតគូរដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖
  - លទ្ធផលដែលទទួលបាននៅក្នុងឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
  - ផលប៉ះពាល់នៃអតិផរណាមកលើមូលដ្ឋានពន្ធ
  - ការប៉ាន់ស្មានលើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងអាជីវកម្មនៅពេលខាងមុខ
  - ការប្រែប្រួលដែលអាចកើតមានឡើង ព្រមទាំងការត្រួតពិនិត្យ និងពិចារណាទៅលើអត្រា និងមូលដ្ឋានប្រមូលពន្ធ
  - ចំណូលបន្ថែមដែលសង្ឃឹមថាប្រមូលបានដោយសារការពង្រឹង និងកែលម្អរដ្ឋបាល និងគោលនយោបាយពន្ធដារ គោលនយោបាយគយនិងរដ្ឋាករ ការធ្វើវិចារណកម្មសារពើពន្ធ និងការប្រមូលបំណុលពន្ធដែលត្រូវទារ។

- ចំពោះចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ត្រូវគិតគូរទៅតាមកិច្ចការដែលនាំឲ្យមានផលទុន ដូចជា កិច្ចសន្យាសម្បទានគ្រប់ប្រភេទ កិច្ចសន្យាជួលសេវាកម្ម ការពង្រឹងនិងកែលម្អការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ព្រមទាំងការប្រមូលបំណុលដែលត្រូវទារជាដើម។ល។

ខ-ការគ្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥

២៤- ការរៀបចំគម្រោងឥណទានចំណាយថវិកា ត្រូវផ្អែកលើតម្រូវការចំណាយជាក់ស្តែង និងដោយផ្ទាល់ សម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាពការងាររបស់អង្គភាពថវិកា ឬអង្គភាពប្រតិបត្តិ ដែលរួមមាន អគ្គនាយកដ្ឋាន នាយកដ្ឋាន និងអង្គភាព ឬផ្នែកនីមួយៗ ចំណុះឲ្យក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត (តាមគំរូដែលភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ) ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រ អាទិភាព និងគោលបំណងគោលនយោបាយ ដែលត្រូវបានដាក់ចេញនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន។ ចំពោះថវិកាកម្មវិធី ការរៀបចំថវិកាត្រូវយកចិត្តទុកដាក់អំពីប្រសិទ្ធភាពនៃការបែងចែកថវិកាទៅតាមកម្មវិធី និងប្រសិទ្ធភាពនៃការសម្រេចលទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ (Output) និងលទ្ធផលចុងក្រោយ (Outcome)។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ទាំងសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី និងទាំងសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញមិនទាន់អនុវត្តថវិកាកម្មវិធី គម្រោងចំណាយចាំបាច់ត្រូវមានការឆ្លុះបញ្ចាំងដោយលម្អិតទៅតាមជំពូក គណនី និងអនុគណនីនៃមាតិការសេដ្ឋកិច្ចថ្មី ហើយត្រូវមានការវិភាគយ៉ាងល្អិតល្អន់ ព្រមទាំងការបញ្ជាក់អំពីភាពចាំបាច់នៃចំណាយ និងត្រូវមានឯកសារគាំទ្រភ្ជាប់មកជាមួយ ដើម្បីពន្យល់ទៅតាមជំពូក គណនី និងអនុគណនីនីមួយៗនោះ។ លើសពីនេះ ការគណនាឥណទានចំណាយត្រូវផ្អែកទៅលើកត្តាដែលទាក់ទងនឹងមុខសញ្ញាចំណាយ ដូចជា តារាងបុគ្គលិក បញ្ជីប៉ាន់ស្មានតម្លៃធាតុចូលដែលត្រូវការជាក់ស្តែង ដោយធៀបទៅនឹងតម្រូវការប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ២០១៣ និងប៉ាន់ស្មានឆ្នាំ២០១៤ និង ដោយផ្អែកលើថ្លៃឯកតាជាក់ស្តែងនៃទីផ្សារ ឬតាមគោលរបបកំណត់ជាដើម។

២៥- ទន្ទឹមនឹងការផ្អែកលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ក្នុងការរៀបចំគម្រោងចំណាយ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ត្រូវធានាឲ្យបាននូវការគ្រោងចំណាយរបស់ខ្លួនដោយអនុលោមទៅតាម**គោលការណ៍** និង**បណ្តាទិសធានការ**ដូចខាងក្រោម៖

- **ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក(ជំពូក ៦៤)** ត្រូវគ្រោងទៅតាមមូលដ្ឋាននៃក្របខ័ណ្ឌបៀវត្សឆ្នាំបច្ចុប្បន្នសិន ពោលគឺតាមតារាងប្រព័ន្ធប្រាក់បៀវត្សនៃក្រសួងមុខងារសាធារណៈ និងតាមចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលមានជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដោយថវិកាសម្រាប់ដំឡើងបៀវត្សឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកញ្ចប់រួមមួយជាបណ្តោះអាសន្ន។ បច្ចុប្បន្នរាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងរៀបចំក្របខ័ណ្ឌ និងយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការដំឡើងបៀវត្សនេះប្រកបដោយសមធម៌ សង្គតិភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ដោយធានាឲ្យមានគំលាតសមស្របរវាងអ្នកមានបៀវត្សខ្ពស់ និងទាប ព្រមទាំងធានាស្ថិរភាពនិងចីរភាពថវិកា និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច។ នៅពេលដែលក្របខ័ណ្ឌនិងយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអនុវត្តប្រព័ន្ធបៀវត្សថ្មីត្រូវបានអនុម័តរាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបំពេញបន្ថែមនូវថវិកាសម្រាប់ការអនុវត្តតាមក្របខ័ណ្ឌថ្មីនៃប្រព័ន្ធបៀវត្ស ដល់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នជាក្រោយ។ ចំពោះមន្ត្រីរាជការដែលត្រូវជ្រើសរើសបន្ថែមថ្មី ត្រូវគ្រោងដោយផ្អែកលើ

សេចក្តីសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងតាមសំណើរបស់ក្រសួងមុខងារសាធារណៈ និងដែលមានទិដ្ឋាការបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ ចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលចូលនិវត្តន៍ ផ្ទេរចេញ ឬលាឈប់ពីក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋ និងមរណភាពត្រូវកាត់ចេញពីអង្គភាពរបស់ខ្លួន និងមិនត្រូវគ្រោងទេ។ ចំពោះការឡើងឋានៈ និង កាំប្រាក់ត្រូវគ្រោងដោយឡែក និងដោយផ្អែកលើលិខិតយុត្តិការផ្លូវការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត មិនត្រូវគិតអតិផរណានៅក្នុងការគ្រោងចំណាយបៀវត្សនេះទេ។ ចំពោះបុគ្គលិកអណ្តែត និងភ្នាក់ងារជាតិជាប់កិច្ចសន្យា ក្រសួងមុខងារសាធារណៈត្រូវស្នើការធានាចំណាយថវិកាពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាមុន មុននឹងចេញលិខិតអនុញ្ញាតឲ្យក្រសួង ស្ថាប័ន និង មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ជ្រើសរើស និងប្រើប្រាស់។

• **ចំណាយសម្រាប់ការទិញ (ជំពូក៦០) និងសេវាកម្ម(ជំពូក៦១)** ត្រូវគ្រោងក្នុងកម្រិត អតិបរមាត្រឹមកញ្ចប់ឥណទាននៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ សម្រាប់បន្តអនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពកំពុងដំណើរការផង និងសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពចាំបាច់ថ្មីផង។ នៅក្នុងន័យនេះ ក្រសួង ស្ថាប័នត្រូវគ្រោងចំណាយដោយផ្អែកលើបរិមាណធាតុចូលដែលធ្លាប់ប្រើក្នុងឆ្នាំ២០១៣ កន្លងទៅ និងការប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ២០១៤នេះ និងដោយផ្អែកលើតម្លៃឯកតាជាក់ស្តែង នៅលើទីផ្សារ ហើយជៀសវាងការបង្កើនបរិមាណធាតុចូលលើសពីតម្រូវការដែលធ្លាប់មាន។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ត្រូវគ្រោងប្រកបដោយលក្ខណៈត្បិតត្បៀត និងសន្សំសំចៃបំផុត ពិសេសលើមុខសញ្ញាទិញឧបករណ៍ សម្ភារៈបរិក្ខារទំនើប គ្រឿងសង្ហារឹមប្រណិត ការជួសជុលធំ សម្ភារៈការិយាល័យ ប្រេងឥន្ធនៈ ការទទួលភ្ញៀវ និងបេសកកម្មក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ព្រមទាំងសោហ៊ុយចំណាយជាអចិន្ត្រៃយ៍ដូចជា ទូរស័ព្ទ អគ្គិសនី និងទឹកជាដើម។ លើសពីនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ក៏ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ ហើយកាត់ចេញនូវមុខចំណាយ ដែលមានតម្រូវការតែសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤ តែលែងត្រូវការនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ឬដែលសកម្មភាពត្រូវបានបញ្ចប់។ ថវិកាដែលកាត់ចេញនេះ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើការវិភាជឡើងវិញជាស្វ័យប្រវត្តិឡើយ។

• **ចំណាយសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍សង្គម(ជំពូក ៦២) និង ឧបត្ថម្ភកធន(ជំពូក៦៥)** ត្រូវគ្រោងក្នុងកម្រិតអតិបរមា ត្រឹមកញ្ចប់ឥណទាននៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ សម្រាប់បន្តអនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពកំពុងដំណើរការ និងសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពចាំបាច់ថ្មីដែលបានកំណត់នៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា។ ចំពោះចំណាយដែលក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវអនុវត្តដោយផ្ទាល់ ត្រូវគ្រោងទៅតាមគោលការណ៍ ឬ/និងកិច្ចសន្យា ដែលជាកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋ និងនៅជាធរមាន។ ដោយឡែក ចំពោះជំពូកចំណាយសម្រាប់អត្ថប្រយោជន៍សង្គម និងឧបត្ថម្ភកធន ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវផ្អែកលើកញ្ចប់ឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៤ ហើយកាត់ចេញនូវមុខចំណាយដែលលែងត្រូវការ ឬ/និងមុខចំណាយដែលបម្រើឲ្យសកម្មភាពដែលត្រូវបានបញ្ចប់។ ក្នុងករណីមានគោលនយោបាយ ឬ/និងសកម្មភាពថ្មី ដែលមានតម្រូវការថវិកាលើសពីកញ្ចប់ឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៤ នោះ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវលើកគម្រោងចំណាយនោះដោយឡែក ពិសេសសម្រាប់អាជ្ញាធរ គណៈកម្មការ ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សា ក្រុមប្រឹក្សា និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ព្រមទាំងអង្គភាពដែលចំណុះឲ្យក្រសួង ស្ថាប័ន។ ដោយឡែក ចំពោះ

ចំណាយដែលត្រូវអនុវត្តដោយអង្គភាពស្វយ័ត ឬអង្គភាពដែលមានថវិកាដោយឡែក ត្រូវគ្រោងដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ដែលបានកំណត់ខាងលើ។

• ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ភាពទន់ភ្លន់ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ ក្នុងការរៀបចំថវិកាពិសេស ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធី ឬសកម្មភាពថ្មី ការកំណត់កញ្ចប់ថវិកាអតិបរមាតាមបណ្តាជំពូកខាងលើ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៤ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការកែសម្រួលតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង តាមជំពូកនីមួយៗ ដោយរក្សាកញ្ចប់សរុបនៃឥណទានថវិកាក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិកទាំងអស់ត្រឹមកម្រិតឆ្នាំ២០១៤។ ប៉ុន្តែការរៀបចំគម្រោងចំណាយលម្អិត តម្រូវឲ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ដើម្បីបង្កើនសុក្រឹតភាពនៃការគ្រោងផែនការ ព្រោះ*ដូចជាឆ្នាំមុនៗដែរ ការធ្វើនិយ័តភាពផ្ទៃក្នុងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត អាចនឹងត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបានទាល់តែចាប់ពីត្រីមាសទី៣ គឺបន្ទាប់ពីការអនុវត្តបាន ២ត្រីមាស។*

២៦-ការគណនាតម្រូវការចំណាយនៃជំពូកក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិក: ដើម្បីបង្កើនសុក្រឹតភាពនៃការគ្រោង និងប្រសិទ្ធភាពនៃចំណាយ ជាពិសេសដើម្បីមានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់សម្រាប់ធ្វើជាអំណះអំណាងនៃតម្រូវការថវិកា ទន្ទឹមនឹងការគ្រោងចំណាយដោយផ្អែកលើគោលការណ៍នៃការកំណត់កញ្ចប់ និងវិធានការខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវធ្វើការគណនាតម្រូវការចំណាយនៃជំពូកក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិក(ជំពូក៦០ ជំពូក៦១ ជំពូក៦២ និងជំពូក៦៥) **ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានពីរ** ដូចខាងក្រោម:

• *កំណត់ចំណាយជាប្រចាំ ហើយបង្កើតមូលដ្ឋានគណនាតម្រូវការចំណាយនេះឲ្យបានច្បាស់លាស់*។ ចំណាយជាប្រចាំ គឺជាចំណាយដែលមានតម្រូវការជាប្រចាំ និងត្រូវការចំណាយប្រចាំឆ្នាំ ដែលរួមមានការចំណាយសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ និង ថែទាំជាប្រចាំ (ដូចជាសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ថែទាំតូចតាចសម្រាប់ថែទាំ អគារ ប្រាសាទ ផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន លូ រថយន្ត និងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ) និងសម្ភារៈផ្គត់ផ្គង់ផ្ទៃ-បាលជាប្រចាំ (ដូចជាសម្ភារៈការិយាល័យ ការបោះពុម្ព និងទិញឯកសារ សម្ភារៈ បរិក្ខារប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ ស្បៀងអាហារ និងឯកសណ្ឋាន សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នមួយចំនួនដែល ត្រូវការប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ ព្រមទាំងការចំណាយលើ អគ្គិសនី ទឹក ប្រេងឥន្ធនៈ និងទូរស័ព្ទជាដើម)។ ប្រភេទចំណាយជាប្រចាំនេះគួរកំណត់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងបង្កើតមូលដ្ឋានគណនាឲ្យបានត្រឹមត្រូវ និងសមស្របទៅតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង ព្រមទាំងវិភាជទៅតាមនាយកដ្ឋាន ឬអង្គភាពជំនាញដោយផ្ទាល់។

• *កំណត់ចំណាយមិនជាប្រចាំ ហើយត្រូវមានគម្រោងច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ពីតម្រូវការ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ចំណាយមិនប្រចាំនេះ ព្រមទាំងមូលដ្ឋានគណនាតម្រូវការចំណាយនេះឲ្យបានច្បាស់លាស់*។ ចំណាយមិនជាប្រចាំគឺជាចំណាយដែលមិនត្រូវការចំណាយប្រចាំឆ្នាំ ដែលរួមមានការចំណាយបំពាក់ឧបករណ៍សម្ភារៈការិយាល័យ ឧបករណ៍សម្ភារៈដឹកជញ្ជូន សម្ភារៈបរិក្ខារបច្ចេកទេស គ្រឿងសង្ហារិម និងឧបករណ៍សម្ភារៈប្រើប្រាស់ផ្សេងៗដែលជាចំណាយមិនត្រូវទិញប្រចាំឆ្នាំ ព្រមទាំងចំណាយសម្រាប់ការជួសជុល បោះពុម្ព កិច្ចប្រជុំ សិក្ខាសាលា និងបេសកកម្មមួយចំនួនដែលមិនមែនជាសកម្មភាពប្រចាំឆ្នាំ។ ប្រភេទចំណាយមិនជាប្រចាំនេះគួរកំណត់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ មានគម្រោង និងកាលវិភាគច្បាស់លាស់សម្រាប់ការចំណាយប្រភេទនេះសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម និងមានមូលដ្ឋាន

គណនាតម្រូវការចំណាយត្រឹមត្រូវទៅតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ រាជ-ធានី ខេត្ត។

២៧- ទន្ទឹមនឹងត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃថវិកាឆ្នាំ២០១៤ ដែលកំពុងអនុវត្តស្របតាមច្បាប់ស្តីពី ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៤ ក្នុងការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរ ជំនាញរាជធានី ខេត្ត អាចពិនិត្យផងដែរទៅដល់បម្រែបម្រួលនៃថវិកាក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្ត ដែលទាក់-ទងទៅនឹងបណ្តាមូលហេតុដូចខាងក្រោម៖

- ចលនាឥណទានដែលបានធ្វើឡើងក្នុងឆ្នាំកំពុងអនុវត្ត ដូចជា ការបង្វែរឥណទានថវិកាផ្ទៃ ក្នុងជំពូក ឬពីជំពូកមួយទៅជំពូកមួយទៀត ដែលធ្វើឲ្យការបែងចែកឥណទានដើមនៃក្រសួង ស្ថាប័ន ព្រមទាំងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត មានការប្រែប្រួល។

- ការផ្ទេរឥណទានថវិកាបន្ថែមសម្រាប់ផលប្រយោជន៍របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ រាជធានី ខេត្ត។

២៨- ការលើកគម្រោងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ឆ្នាំ២០១៥ ត្រូវ គោរពតាមកម្រិតអតិបរមានៃកញ្ចប់ថវិកាដូចបានកំណត់ខាងលើ។ ក្នុងករណីដែលមានតម្រូវការថវិកា លើសពីការកំណត់ខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ រាជធានី ខេត្ត ត្រូវខិតខំធ្វើវិចារណកម្ម ចំណាយក្នុងរង្វង់ក្របខណ្ឌនៃកម្មវិធី និងសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ឬ/និងត្រូវខិតខំលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព នៃការគ្រោងថវិកាឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ទាំងបរិមាណ និងតម្លៃឯកតា ជាមុនសិន មុននឹងទទួលបានការ ពិចារណាលើការបន្ថែមថវិកា។

២៩- ក្នុងគោលដៅធានាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលវែង ដូចបានកំណត់ដោយក្របខ័ណ្ឌ ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យផ្សេងៗ ដែលអាចកើតមានឡើង ជាយថាហេតុ ដោយសារកត្តាមួយចំនួនដូចបានលើកឡើងក្នុងសេចក្តីផ្តើម ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ មានកាតព្វកិច្ចចាំបាច់ត្រូវសម្រេចឲ្យបាននូវការបង្កើនប្រាក់បញ្ញើរបស់រដ្ឋ ដើម្បីឲ្យរាជរដ្ឋាភិបាលមាន សាច់ប្រាក់ជាប់ជាប្រចាំនៅក្នុងដៃ ក្នុងទំហំមួយដែលសមស្របទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ប្រទេស និងត្រូវ ត្រៀមថវិកាឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការមិនបានគ្រោងទុក ដែលអាចកើតមាន នៅក្នុងឆ្នាំ ពិសេសសម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាគ្រោះធម្មជាតិ ដោះស្រាយតម្រូវការចំណាយសម្រាប់ការ ការពារអធិបតេយ្យនិងបូរណភាពទឹកដី និងសម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការក្នុងការអនុវត្តគោល នយោបាយថ្មី ដែលអាចត្រូវបានដាក់ចេញនៅក្នុងឆ្នាំ។

គ- កាលវិសាននៃការរៀបចំគម្រោងចំណូល ចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥

៣០- រាជរដ្ឋាភិបាលមានកាតព្វកិច្ចរៀបចំឲ្យបានទាន់ពេលវេលា នូវសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥។ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនេះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវ ចាប់ផ្តើមការចរចា និងពិភាក្សារៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ រហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៤។ **ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី**

ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ និងធ្វើកំណត់បង្ហាញនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ហើយធ្វើជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រីឲ្យបាននៅក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែតុលា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីពិនិត្យ និងសម្រេច ហើយធ្វើជូនរដ្ឋសភាឲ្យបានក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិមានពេលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការពិនិត្យពិភាក្សា និងអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះឲ្យបានមុន ថ្ងៃទី២៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤។

៣០- ឯកសារផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា គម្រោងចំណូល និងគម្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៥ ដែលក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ធ្វើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាមូលដ្ឋានចាំបាច់មិនអាចខ្វះបានសម្រាប់ការពិភាក្សាកម្រិតបច្ចេកទេស និងការចរចាថវិកាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មកញ្ចប់ថវិការបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដែលមិនបានបំពេញ និងផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ នោះក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវជូនព័ត៌មានទៅក្រសួង ស្ថាប័ន ឬ មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនោះឲ្យបានទាន់ពេលវេលាដើម្បីធ្វើការបំពេញបន្ថែមហើយប្រសិនបើនៅតែមិនអាចបំពេញបានទេនោះ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការយកមូលដ្ឋាននៃថវិកាឆ្នាំ២០១៤ ដោយប្រើគោលការណ៍កំណត់កញ្ចប់តាមដំពូកខាងលើសម្រាប់កំណត់គម្រោងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនោះ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ឲ្យបានទាន់ពេលវេលា និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ តួលេខគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិកាត្រូវសរសេរជាលេខអន្តរជាតិ (1, 2, 3...) ហើយឯកតាទាបបំផុតគិតត្រឹម 0,1 លានរៀល។

IV- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៣២- ខ្លឹមសារនៃសារាចរណែនាំនេះ បានកំណត់នូវក្របខ័ណ្ឌ និងវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍ និងបច្ចេកទេស ក្នុងការគ្រោងចំណូល និងចំណាយចាំបាច់ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ដើម្បីរៀបចំផែនការសកម្មភាពការងារប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន សំដៅធ្វើយ៉ាងណាសម្រេចឲ្យបានជោគជ័យនូវគោលបំណងនៃគោលនយោបាយ និងកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីរួមចំណែកសម្រេចឲ្យបាននូវគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលវែងប្រកបដោយចីរភាពក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ៧% និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឲ្យបានលើស១% ក្នុងមួយឆ្នាំៗ ព្រមទាំងការបន្តរក្សាឲ្យបាននូវស្ថិរភាពនយោបាយ និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងចាំបាច់បំផុត ក្នុងការឈានទៅសម្រេចបាននូវគោលដៅចុងក្រោយរបស់រាជ-រដ្ឋាភិបាល គឺភាពសុខដុមរមនាសង្គម និងសុខុមាលភាពប្រជាជន។

៣៣- ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើម្បីឲ្យគោលដៅទាំងឡាយដែលបានដាក់ចេញដោយសារាចរនេះ អាចអនុវត្តឲ្យសម្រេចបានជោគជ័យ ថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ចាំបាច់ត្រូវខិតខំថែមទៀតប្រកបដោយឆន្ទៈប្តូរប្តេជ្ញ ពិសេស ត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទនិងផ្នត់គំនិតនៅក្នុងការរៀបចំថវិកា ដោយខិតខំគោរពឲ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួនតាមក្របខ័ណ្ឌ និងបណ្តាវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍ និងបច្ចេកទេសទាំងឡាយ ទាំងផ្នែកចំណូល និងផ្នែកចំណាយ ដែលកំណត់ដោយសារាចរណែនាំនេះ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័នត្រូវបន្តជំរុញការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីមិនត្រឹមតែអាចបង្កើនសក្តានុពលនៃតួនាទីរបស់ថវិកា ដែលជា

ឧបករណ៍សម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ** ដំណាក់កាលទី៣ ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងអាចធ្វើជាជន្លល់ដ៏រឹងមាំសម្រាប់ទ្រទ្រង់ដល់ការដ្ឋានកំណែទម្រង់ដទៃទៀត ដោយរួមទាំងដើម្បីបង្កើនភាពស័ក្តិសិទ្ធិ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈជូនប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ។

៣៤- ពេលទទួលសារាចរណែនាំនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ត្រូវរៀបចំជាបន្ទាន់នូវគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិការបស់ខ្លួនសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៥ ទៅតាមតារាងគំរូដែលភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ហើយផ្ញើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម នៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា) ចំនួនពីរច្បាប់យ៉ាងយូរបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី១១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ ដើម្បីមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការពិភាក្សាថវិកាកម្រិតជំនាញ និងបូកសរុប ហើយអាចចាប់ផ្តើមដំណើរការចរចាថវិកាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ស្ថាប័នទាន់ពេលវេលាកំណត់។ ក្នុងការអនុវត្តសារាចរណែនាំនេះ ប្រសិនបើក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តមានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ត្រូវទាក់ទងជាបន្ទាន់ជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម នៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា)។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០១៤

ស្នាមប្រាក្រដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

<u>កន្លែងទទួល</u>
-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
"ដើម្បីជូនជ្រាប"
-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រី
-គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
-គ្រប់អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត
-គ្រប់មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត
"ដើម្បីមុខការ"
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ